

Våra skyddsmärkte

Syster tücken **Syster madrasser**

böra finnas i varje hem.

Skyddsmärket "SYSTEM" garanterar ett stoppningsmaterial av ren, vit långfibrig bomullsvadd.

Säljas över hela landet.

Tillverkas endast av:
A.-B. STOCKHOLMS VADDFABRIK
Stockholm-Liljeholmen - Tel. 43 3175, 43 3176
Kungl. Hovleverantör

Vad har hänt?

EN FRAMSTÖT FÖR KVINNANS LIKABERÄTTIGANDE i fråga om nationalitet och rätt till arbete har gjorts av de fackligt organiserade kvinnornas internationella kommitté, som i samband med fackföreningsinternationalens kongress samlats i London. En resolution antogs om protester emot länder, som anta lagar mot kvinnornas arbetsfrihet.

Vidare skall den undersökning av arbetsrättslagstiftning för kvinnor på allt sätt stödjas, vilken Internationella arbetsbyråns på Folkförbundets anhållan i höstas åtagit sig.

ENIGHET HAR ANTLIGEN öppnats om den berämda konferensen mellan Locarnomakterna, vilken äger rum i London på torsdagen i denna vecka. Dock i form av ett tremaktsmöte mellan England, Frankrike och Belgien — som förberedelse till femmaktskonferensen i september, till vilken även Tyskland och Italien skola inbjudas.

MONTREUXKONFERENSEN om Dardanellernas befästande kom stulligen överens om skeppsfarten i sundet och tillät Turkiet att från och med i måndags börja befästa den förut demilitariserade zonen. Turkiet har gripit sig verket an med allmän flaggning och stora festligheter för trupperna.

EN VALDSAM REVOLT har utbrutit i Spanien, där de reaktionära ha sökt störta folkfrontsregeringen till förmån, synes det, för en militärstyrd republik — då de förklarar sig icke ämna införa monarkin utan folkets bifall. Upproret började bland trupperna i Spanska Marocko närmast med anledning av att monarkistledaren Soletto blivit mördad. Men det tycks med rasande fart ha spritt sig till snart sagt hela Spanien, där såväl Barcelona som Zaragoza, Valadolid och Sevilla nämnas som oroshärdar. Striderna mellan högerrebeller, kommunister, regeringstrogna och regeringsfientliga trupper rasa, och telegrammen äro ännu motsägande om vart framgångarna luta.

Karta över Spanien och dess afrikanska kolonier med upprorsständerna Ceuta och Melilla.

DE SVENSKA AMBULANSENS öde i Abessinien ger stor anledning till oro, då inga underrättelser på länge kunnat erhållas om dess belägenhet. Utrikesminister Westman har utlovat snara extra åtgärder för att få klarhet och kunna hjälpa, om det behövs.

Veckovakten

Minister Alexandra Kollontay

uttalar sig om den nya lagen angående

moderskapsunderstöd och abort.

Att stärka mannens ansvarskänslan gentemot kvinnan och barnet är lagens mål.

Minister Kollontay.

Med anledning av den i Sovjet-Unionen den 27 juni promulgerade lagen om vissa ändringar ifråga om moderskapsunderstöd och abort, har Tidevarvet tillåtit sig att ställa några frågor till minister Alexandra Kollontay.

Hur ställer sig kvinnorna i Sovjet till den nya abortlagstiftningen?

— Jag skulle vilja fästa uppmärksamheten på, svarar minister Kollontay, att det är felaktigt att bedöma lagen av den 27 juni som om abortfrågan vore det huvudsakliga däri. Den nya lagen har ett annat och mycket bestämt ändamål: att ge kvinnorna ännu större möjligheter än hittills att förena moderskap och yrkes-

mässigt arbete. Inte mindre än 7 av lagens 8 kapitel handlar om utvidgad omvårdnad av mödrar och barn. Sovjetstaten betonar med denna lag ännu en gång sin principiella inställning till moderskapet. *Moderskapet är icke någon privatangelägenhet utan en naturlig social uppgift för kvinnan.* Lagstiftningen i Sovjet har från den nya statens första dag alltid framhåvit, att kvinnan har två huvuduppgifter i det nya samhället: som aktiv medborgare och som barnaföderska. Men om kvinnan skall kunna sköta sitt yrkesarbete och sina medborgerliga plikter utan att moderskapet skall bli lidande därpå, måste staten sörja för att detta underlättas på alla tänkbara sätt. Å ena sidan genom ett vitt utbredd nät av sociala institutioner till barnens vård — barnkrubbor, barnträdgårdar, kolonier, mödrabem o. s. v. samt genom materiell stöd åt mödrarna från statens sida. Å andra sidan genom en lagstiftning, som ordnar frågan om uppfostringsbidrag från fädernas sida. Den nya lagen av den 27 juni är i själva verket en logisk utveckling av denna princip.

Sovjetregeringen åtar sig genom denna lag en kolossal ekonomisk förpliktelse i sin budget för att institutionerna för mödra- och barnvården skall kunna utvidgas och för att tillgodose kvinnornas berättigade krav på att samtidigt kunna sköta båda sina huvuduppgifter, utan att den ena måste efterstås för den andra.

(Forts. å sista sidan.)

Från Fredsfronten.

Världssamlingen för freden, den av Lord Cecil och andra kända fredsvivare igångsatta rörelsen för allmän nedrustning och ett starkt Nationernas förbund, har vunnit stöd i ett stort antal länder och från olika samhällsgrupper. De utskädda rapporterna från rörelsens högkvarter i Paris tala om anslutning från fackföreningar, idrottsorganisationer, kvinnoorganisationer och kända enskilda personer från olika arbetsfält.

Den brittiska kommittén har utfärdat ett upprop till alla brittiska medborgare att sätta sin plats i den stora fredensarmén, förbereda fredskongressen den 3 september i Bryssel — skapa enighet för freden och organisera de fredsarbetande krafterna. Inom flera industrier i England ha arbetarna anordnat förberedande propagandamöten med tal av Världssamlingens representanter.

En av initiativtagarna till Världssamlingen för freden och medlem av dess

generalkommitté, Philip Noel-Baker har vid ett flyndnadsval i Derby till parlamentet valts med stor majoritet, vilket allmänt bedömes som symptomatiskt för den engelska opinionens ställning till fredsfrågan.

I Holland och Belgien, Frankrike, Spanien och Tjeckoslovakiet bedrivs arbetet med val av delegater till kongressen, propagandamöten och upplysningsarbete.

I Förenta Staterna, som ju dock stå utanför N. F., är egendomligt nog 24 stora mer eller mindre fredsbetonade organisationer anslutit sig till rörelsen och valt delegerade. Bl. a. märkas K. F. U. M. och K. F. U. K., Fred och Frihet, Föreningar för Nationernas förbund, Förbundet för fred och samförstånd genom kyrkosamfundet, Akademiskt bildade kvinnor, Föreningen för utrikespolitiska spörsmål, för att e. d. nämna några. Det är, påpekar Pariskommitténs

(Forts. å sista sidan.)

Schackspelet i Europa.

Den tysk-österrikiska överenskommelsen är ett nytt drag i det invecklade schackspel, som föres av Europas ledande statsmän, där var och en har sin ärelystnad och sin plan att genomföra, och där var och en för högre ändamål offerar en bonde då och då, eller kanske till och med en pjäs av högre valör.

Med stora risker köper Österrike ett förbättrat ekonomiskt förhållande till Tyskland. Detta å sin sida släpper för ögonblicket »Anschluss», vågar sig icke heller på en militärkupp, utan väljer en bakväg — turister, tidningar och böcker — för nazismens införande i Österrike.

Hitler vill komma bolsjevismen till livs. Första steget är Danzig, vars nazistiska senatspresident ej lämnade N. F:s rådsförsamling i okunnighet om Danzigs förestående återförening med Tyskland. Författningsåtgärder har redan vidtagits, som gå ut på att lösricka Danzig från N. F:s överinseende. Och därmed har Tyskland kommit Sovjet ett steg närmare. Men det behövs i alla fall bundsförvanter. Det har redan Japan, Österrike, Ungern och Bulgarien och har knutit starka handelsförbindelser med Rumänien och Jugoslavien. Hitler och Mussolini ha samarbetat och tagit bort vaktin vid Brenner. Ville Frankrike bara släppa alliansen med Sovjet, skulle Hitler kanske låta tala med sig i Locarno-frågan.

Men Frankrikes nya regim binder det starkare samman med Sovjet och Tjeckoslovakien.

Italien vill framförlåta samt till England och har därför följt till överenskommelsen Tyskland—Österrike.

Och England — var står England? Det

tevekar ännu mellan två vägar. T. o. m. regeringen är söndrad inbördes. Finansvärlden i City är för Tyskland, därför att den tycker ännu sämre om Sovjet och Folkfrontens Frankrike. Utrikesledningen är visserligen emot Tyskland, men ännu mera emot Sovjet. Den skulle inte ha något emot en tysk aktion mot bolsjevismen i öster, bara den vore säker på att inte själv bli utsatt för något liknande i väster.

Striden står i själva verket mellan det brittiska världsvärdet, som redan behärskar halva världen och ett växande Tyskland, som vill ha sin andel med av rikedomarna. Ett Tyskland som utbreder sig på det brittiska imperiets bekostnad betyder, att Englands ekonomiska grepp om världen skakas, att engelsk handel tränges ut från världsmarknaden, där Tyskland försöker placera sig själv som en uppstigande imperial makt.

England skulle tydligen inte ha något emot en överenskommelse med Tyskland för att freda sig själv, och det har försökt bereda Tyskland tillträde till Locarnokonferensen. Italien har också satt som villkor för sitt deltagande, att även Tyskland får vara med i konferensen. Men Frankrike vägrar.

Locarnokonferensen, som äntligen äger rum i London på torsdag, får alltså karaktären av en tremaktskonferens — Belgien, Frankrike och England.

Och vad blir nästa schackdrag? Skall striden mellan fascism och folkfront, som flammats upp i Spanien, överskrida detta lands gränser och ett krig, icke mellan nationerna utan inom nationerna bli följden?

Pier Gudro:

Nödd och tvungen.

Hur ivrigt Italien är att återknyta med England, förstås bäst av det nyss ingångna modus vivendi mellan Österrike och Tyskland. Det har under dessa sista dagar påpekats att rakaste vägen Berlin—Wien går via Rom. Det finns skäl tillägga att Rom för ögonblicket tycks anse sin rakaste väg till London gå över Wien—Berlin.

I varje fall icke via Paris! Är det mot någon Roms gester för närvarande riktas, är det mot Frankrike. Frankrike har under det sista halvåret mången gång haft anledning ångra att det så sent, så motvilligt och så snålt infriade de löften, varmed det (och England) i maj 1915 köpte Italiens deltagande i världskriget. Ty visade sig Mussolini vid den stora uppörelsen — i januari 1935 — oväntat »slätthanterlig», så var det tydligen för att han under den långa väntetiden lärt sig att han under den långa väntetiden lärt sig att Frankrike aldrig skulle fylla sina utfästelser på allvar, och att det enda möjliga alltså vore att se till att få ryggen fri och sedan tillgodose sina intressen på egen hand.

Vad Frankrike förlorat i Etiopien är ännu för tidigt att bedöma. Säkert tyckes dock att dess ur många synpunkter kära järnväg Djibouti—Addis Abeba förlorat ofantligt i värde. Säkert är också att provinsen Harrar, vari de franska in-

tressena koncentrerats, nu italieniserats med intensivare energi än någon annan del av Abessinien.

Och medan detta pågår, riktar Italien en ny attack mot folkförbundet, medan det samtidigt gör sitt hittills skickligaste försök att undandraga Lilla ententen franskt inflytande och spränga dess enhetsfront.

Det intressanta med ovannämnda modus vivendi är nämligen att det tillkommit så demonstrativt utanför Folkförbundets ram. Både Berlin och Rom finna speciell glädje i att påpeka att vad som uppnås av betydelse, det uppnås endast medelst direkta förhandlingar stat och stat emellan. I Genève, så såges det i Rom i dessa dagar, där bara rives ned och utsås hat, utanför Genève, där återbygges och helas...

(Forts. å sista sidan.)

Wizard Aderbräcksstrumpa.

Gummifri, Hygienisk, Tvättbar, Hållbar, Stoppar. — Kostnadsfri rådfrågning. Begär Prospekt.

Lagerström

Kungsgatan 4, Stockholm. Tel. 23 16 00

TIDEVARVET

Radikal
politisk
vecko tidning

REDAKTÖR:
Carin Hermelin.
ANSVARIG UTGIVARE:
Ada Nilsson.

Utkommer varje helgfri lördag.
Triedwaldsgränd 2, 3 tr., Stock-
holm. Tel. 20 48 42.

Ledamöter av Sveriges Advokatsamfund

Eva Andéns
Advokatbyrå

Inneh.: Eva Andén.
Ledam. av Sveriges Advokatsamf.
Norrländsgatan 18.
Tel. 10 75 75, 10 75 76.
STOCKHOLM

Införd genom Stockholms Läkartörelse.

Dr. Andrea And een-Svaberg

bortrest den 19/1-39
Vik: Dr. Sofia Allewin

Stockholms stads Poliklinik

vid Kornhamnstorg 4
Måndagar, onsdagar, fredagar kl 9-110 f.m.
För havandeskapet och
dess sjukdomar.
För medelösa kostnadsfritt, för andra mot
erläggande av 2 kronor.

Alma Axelssons
FÖRLOSSNINGSHEM

LINNÉGATAN 19
Mottager inackord. även för längre tid
Tryggt och oegn. vålek.
Tel. 6 278 24.

Centralbadets damfrisering

rekommenderas
Elegant. Tel. 20 93 92. Försk./aest.

Alimonda-Institutet

homeopatisk praktik.
Mottagning 11-2. Rådfrågning även på
korrespondens. Begär prospekt och frå-
gelista. Leg. läkare.
Adress: Upplandsgat. 16, 4 tr. (hiss)
Stockholm. Telefon 32 08 99.

Bagarstugan

HORNSGATAN 37 - Tel. 40 70 00
FOLKUNGAGATAN 65 - Tel. 40 73 37
GÖTGATAN 82 - Tel. 43 33 90

142 cm. fel Lakansväv,

extra prima, något noppig, bortsläjt 2
0.88. Ett parti Madapolam i god kvalitet,
75 cm. bred, som i handel kostar 55 o.
60 öre, endast 0.38 met. Blekt Babylons-
väv, 87 cm., 0.55. Barnlakansväv, 105
cm., 0.75. Oskarsons Lager, Kungsg. 70,
Stockholm.

Chiropractic.

Ryggskott, Ischias, Neuralgi
Thor Holmström
Kungsgatan 35. Tel. 21 04 14
Mottagning 10-1 och efter överens.

Vi skräddars Eder kappa med två
provningar för 30 kr.

FORSMANS,
Upplandsgatan 25. Telefon 32 30 92.

Stilfulla, moderna Möbler

Billiga priser. Kredit ordnas.
Möbler tillverkas efter ritning.

Axel Bolinders Etrr.
Gula Brogatan 19, Stockholm • Tel. 20 71 01

ALLT I MODERN
SKÖNHETSÅRD

Specialité: Elektrolysbehandling för
vårter och gen. hårväxt, effektiv be-
handling för finnar och pormaskar samt
för rynkor och torr hud.
Fullständig Damfrisering

INSTITUT BELLE
Kungsgatan 7, Stockholm Tel.: 11 27 07
Gymn. direktörerna L. Aronson, E. Oster

Den 25 juli 1936.

Ingen anledning till
ändrade signaler.

Det har i denna tidning upprepade gånger framhållits, att när Sovjet borttog straffet för avbrytande av havandeskap, var det ingalunda därför att man ansåg en abort i och för sig ovidkommande eller önskvärd. Man såg den ofantliga hälsoriskerna av den illegala hanteringen, de s. k. smutsaborterna. De svåra ekonomiska förhållanden man kämpade med framhävde ytterligare lagens karaktär av klasslag. Därför avskaffade man den och sökte genom vissa hygieniska garantier — specialist- och sjukhusvård — så vitt möjligt förminska de ofrånkomliga riskerna med ingreppet samt sökte genom ett system av moderskaps- understöd och social barnavård möjliggöra kvinnans moderskapsupp- gift.

När nu en ganska radikal omändring skett i denna lagstiftning genom lagen av den 27 juni innevarande år, är det naturligtvis av oerhörd stort intresse för alla land som kämpa med abortproblemet att få klarhet i de bärande motiven bakom kursändringen. Den belysning som minister Kollontaj i dagens nummer givit problemet är också lika intressant som värdefull.

När Svenska Kvinnors Vänsterförbund i sitt yttrande över abortkommitténs preliminära betänkande framhöll, att »innan man i ett ej överbefolkat samhälle i lag fastslår, att havandeskap må avbrytas av ekonomiska skäl måste, synes det oss, alla positiva utvägar till undvikande av abort ha försökts och visat sig otillräckliga» — gör förbundet sig till tolk för en uppfattning som nu synes ha fått stöd av utvecklingen i Sovjet. I den nya lagens ingress och i många uttalanden återfinns man nämligen uppfattningen, att man icke längre godtar några ekonomiska indikationer till ett så ofysiologiskt ingrepp. Därför utbygger man på ett för oss gigantiskt sätt mödra- och barnavårdshjälpen.

Att man här i landet vid årets riksdag uppenbarligen saknat intresse för dessa frågor har också av oss gång på gång påtalats.

Man frågar sig också inför den ryska lagändringen, vad säger den rent medicinska erfarenheten om det stora ryska experimentet? Vad man med säkerhet kan säga torde vara det, att förutsatt, att ingreppet skett lege artis, d. v. s. efter alla konstens regler, har dödsrisken sunkit till praktiskt taget noll.

I vilken utsträckning de opererade kvinnornas hälsotillstånd för övrigt

påverkades har man svårare att bilda sig ett omdöme om. Att vissa risker finnas kom de ryska läkarna snart nog underfund med och rättade sig därefter. Förstföderskor av viss typ t. ex. sökte läkaren genom stark personlig påverkan förmå att avstå från sin begäran, då man kunnat konstatera, att avsevärda följdverkningar lätt uppstod, likaså att för många eller för tätt påkommande aborter hade skadliga följder.

Den erfarenhet på området, som Sovjets läkare säkerligen nu sitter inne med, kommer väl så småningom alla länders läkare till godo. Vid en all-ukrainisk gynekologkongress i Kiev 1927 debatterades den fria abortens följder och starka betänkligheter framkommo. År 1933 — sålunda efter sex år — utkom kongressens förhandlingar i tysk översättning, som låtit ganska mycket tala om sig. Frånsett de invändningar som från ryskt håll gjorts mot publikationen ifråga, är det nog att påpeka det erfarenheten 1927—36 ingalunda behöver vara densamma som den första sjuårsperiodens, som inföll under betydligt svårare yttre och inre förhållanden.

Faktum är, att i den diskussion som föregick den nya lagens promulgering, rent medicinska synpunkter och uttalanden icke i nämnvärd mån förekommo. Och sålunda icke haft avgörande betydelse för lagändringen i fråga. Om så varit fallet skulle det säkerligen framkommit. Detta synes oss viktigt att fastslå.

Vi äro däremot ingalunda blinda för att ett starkt folkökningsintresse i den allmänna uppriktningens tecken kan ligga bakom lagen. Men man måste dock med stor reservation ta del av det meddelande, som från Riga publicerats i D. N. den 18 juni. Där gjordes gällande, att folkökningsintresset i Sovjet skulle vara så starkt, att användandet av preventivmedel »skulle straffas med lagens strängaste straff». Den omtalade lagen av den 27 juni nämner intet ord om preventivmedel på det hela taget.

Rätten till avbrytande av havandeskap är lagd i läkarens hand på s. k. medicinska och eugeniska indikationer och under betryggande förhållanden. Bryter läkaren mot detta straffas han med ett till två års fängelse. Kvinnan själv är praktiskt taget straffri. Första gången riskerar hon en »tillrättavisning» och vid upprepning blir det böter.

Det hänger nu på hur trånga eller vida dessa så kallade medicinska indikationer göres. Stramar man åt läkarens rörelsefrihet på området och går man ej in för vederhäftig och energisk upplysning i preventivfrågan, så kommer Sovjet otvivelaktigt att se smutsaborterna återvända.

Kursändringen i Sovjet är ingen anledning till ändrade signaler för vår uppfattning om abortfrågans lösning hos oss. Vi tillåta oss att ännu en gång upprepa klämmarna i ovan citerade skrivelse från Svenska Kvinnors Vänsterförbund:

Österrikisk syn på
fördraget med Tyskland.

Vad säger man i Österrike om fördraget med Tyskland?
Att det har både fördelar och nackdelar.

Den icke-nationalsocialistiska sidans syn på saken har toltats bl. a. av Irene Harand i *Gerechtigkeit*. Hon understryker mycket starkt den fara som hotar från Tyskland och tar skarpt avstånd från varje försök till nationalsocialistisk behandling.

Tysklands löfte att inte blanda sig i våra inre angelägenheter har naturligtvis stor betydelse, skriver fru Harand. Men saken har en avsidig: den som jag skulle vilja kalla *det fredliga erövrandet av Österrike för nationalsocialismen*. Det vill säga den större lättheten att sprida tyska böcker och tidningar i Österrike, som kan inverka på befolkningens tänkesätt, bättre turistförbindelser med ökad möjlighet till agitation för nationalsocialismen och dess följdföreteelser. Detta måste från början sägas klart och bestämt ifrån, så att *allt må göras för att hindra, att nationalsocialismen på »fredligt» väg uppnår, vad den hittills icke på annat sätt förmått.*

Regeringens åtgärder har redan visat, att den är beredd att hindra ett återupplivande av nationalsocialismen i vårt land, fortsätter fru Harand. Alla goda österrikiska medborgare, som önska bibehålla och försvara vår egenart och världens kulturella värdesättning av vårt land, måste nu med argusögon vaka över, att de nationalsocialistiska tendenserna icke må komma in över våra gränser.

I fråga om andlig och kulturell samhörighet är det endast nationalsocialismen som skiljer oss ifrån vårt tyska broderfolk. Detta är visserligen en mycket viktig skiljeinje. Och vi har beklagat det som en olycka, att den ömsesidiga andliga befruktningen våra länder emellan blivit omöjliggjord genom den politiska utvecklingen. *Jag anser det fortfarande*

Samhällets uppgift att åstadkomma minskning av abortfrekvensen bör fyllas genom positiva åtgärder av olika slag, och samhällets uppgift att tillse det oundvikliga aborter utföras med minsta möjliga risk för kvinnors liv och hälsa bör fyllas genom att rätten att utföra abort på vissa betingelser lägges i kvalificerade läkares händer.

Samt till slut, att båda könen genom skolundervisning bibringas respekt för livet och insikt om sitt samhällsansvar såsom blivande föräldrar.

Skolateljén

Margaret Lindström
Norrländsgatan 24, Stockholm. • Tel. 20 10 53

Undervisning i modern klädsömnad, tillskränning, provning av kappor, dräkter, klänningar och barnkläder. Kurser på 3 mån., 6 och 8 veckor. 8 mån. yrkeskurs med avgångsbetyg.

Hösterterminen börjar 1 sept. Begär prospekt!

Pistany Vulkanlam

är ett numera beprövat medel mot

Rumatlam, Gikt, Ischias

och användes med framgång i den svenska privat- och sjukhuspraktiken samt under sakkunnig ledning av leg. gymnastikdirektör J. PISTANY INSTITUTET, Regeringsgatan 22, tel. 11 33 77.

Arvedsons Gymn. Institut

Kurserna komma hädanefter att anordnas lika med kurserna vid Kungl. Gymnastiska Centralinstitutets sjukgymnastiska linje för kvinnliga elever samt medföra enligt Kungl. Maj:ts resolution samma kompetens och rättigheter. Prospekt på begäran genom Doktor J. Arvedson, Odengatan 1, Stockholm.

Sommarkurser i Vävning.

Mönsterritning. Heminredning. Växtfärgning. Hemvävning: praktisk vävning m. vävteori. Fortbildningskurser: komposition m. provvävning, färglära m. naturstudier, materiallära m. handspinning. Heminredning: planritning m. möbleringsförslag, komposition o. provvävning av textilier.
Trevligt skolhem. Billig pension. Tel. Sigtuna 234.
SIGTUNA VÄVSKOLA. Mary van Rijswijk.

Kungl. Hovblomsterhandel
H. FLATOW
Säg det med blommor!
Västerlånggatan 14. STOCKHOLM
— Blomsterframsändning till in- och utlandet —
Telegr.-odr.: Flatow. Telefoner: 11 05 06, 20 21 17. Postgirokonton 549

Express- & Vedaffären

Södermannagatan 68 • Tel 41 77 87

Billtransporter Björke, Barr- och
Flyttningar Skåved, Kol,
Expressarbeten Koks, Antracit,
Kärrbud Fotoen

Kina • magasinet

Handvövda Slår till klänningar, gardiner m. m. Rädalen, Crepe, Brokad, öven A n i k t i poralim, Bronser etc. Akta varor

Birger Jarisgatan 12 Låga priser
Stockholm T. 67 24 35
Besök när-utställningen Birger Jarisg. 13, 4 tr.

Sten af Geijerstam:

Organiserad råhet.

Holmströms förlag fortsätter den mycket lofvärda gärningen att ge ut publikationer, som belyser vad som föregår i Tyskland. *Den gula fläcken* redogör för jedeförelseerna. Det har skrivits mycket om det ämnet sedan 1933, men så vitt jag vet finns det på svenska ingen så fullständig och ändå så lättillgänglig översikt som denna. En ens tillnärmelsevis fullständig skildring vore otänkbar. Dels är stoffet outtömligt, dels sker för mycket i det fördolda. Vad *Den gula fläcken* meddelar, räcker.

Namnet, eller namnen, på bokens författare anges inte. Det är en anonymitet, som torde ha sina starka skäl. Förlaget kan endast meddela, att det är fråga om en översättning. Bokens styrka är, att den till så stor del består av kontrollerbara dokument: tidningsnotiser, offentliga kungörelser, affischer etc. Dessa kompletteras med en myckenhet talande fotografier. Det intryck, läsningen ger av materialets äkthet och framställningens vederhäftighet, bestyrkes av professor Herbert Tingstens förord. Denne har genom en del stickprov övertygats om att framställningen inte far med oriktiga uppgifter. — Att sedan kommentarerna till vad som hänt inte spar på kraftiga omdömen, vill man inte beklaga, än mindre klandra.

En bok som *Den gula fläcken* har den viktiga uppgiften att hålla indignationen levande. Jag läste nyligen i en daglig tidning, det var ungefär samtidigt med att *Den gula fläcken* kom ut, en artikel, som diskuterade Hitlerdömet livslängd och trodde sig böra konstatera, att möjligheterna är en snar förändring, till något Fjärde rike, var mycket små. Artikelförfattaren är en man, som beklagar detta, men hans ton var lugn. Och det skadar ju inte, att vår ovilja använder behärskade uttryck. Det är värre, att vi riskerar att bli så avtrubbade av meddelandena om skyddshäkten och koncentrationsläger, att de knapp längre berör oss. De trötter oss kanske till slut, som de ständiga höga tidningsrubrikerna om krigshändelserna gjorde under världskrigets sista år. Tiden går, Hitler har varit vid makten i bortåt tre och ett halvt år, snart är det bara som det skall vara, då tyska flickor fångas och utsätts för tortyr, därför att de älskat judiska män. Förresten rör ju alla detta inte direkt oss svenskar. Opinionsen här reagerar ofantligt mycket svagare för tio sådana fall än för nedskjutandet av en enda svensk sjukvårdare i Abyssinien.

Ett referat, om också kort, av *Den gula fläcken* skulle bli en sannsynlig skräckartikel. För de flesta av dem, som läser *Tidevarvet*, är det desstom säkert naturligt att själva ta del av bokens innehåll. Jag skall inte referera, bara ange ett par av de omständigheter, som berört mig starkast.

Boktiteln *Den gula fläcken* är hämtad från det igenkänningstecken, som under medeltiden användes för att brännmärka judarna som en pariaakt. Vi vill så gärna kalla den lösläppta råheten i Tysklands sätt att »lösa jedefrågan» för medeltida. Detta är, som *Den gula flä-*

ckens författare betonar, att göra medeltiden orätt. En sådan systematisk förföljelse, så välorganiserade övergrepp har först 1930-talet presterat. Judehatets centrala plats i nazismens ideologi, allt ifrån Der Führers dogmbildande förkunnelser i Mein Kampf till den på högsta ort livligt applåderade Streichers måttlösa utgjuter i Der Stürmer, leder följdriktigt till en hänsynslös och målmedveten utrotningspolitik mot judarna från regeringens sida. Jag hänvisar till bokens översikt över lagstiftningen och andra regeringsåtgärder på området. Det är inte ohyggligast, att lokala våldsgärningar av enskilda mot judar ägt rum utan att sådana uppmuntrats och tolererats av det nazistiska partiet och den tyska riksledningen, vilken senare ofta, då den velat nå sina syften, gömt sig bakom »spontana» handlingar av en »upprettad folkmassa». Även om i enstaka fall judetrakasserier inte skulle ha fallit regeringen i smaken, är det dock den officiellt knänsatta och alltjämt med samma styrka officiellt förkunnade läran om judernas mindervärdighet, som är det avgörande incitamentet till vad som sker mot judarna.

Ett kapitel i *Den gula fläcken* handlar om barnen. De ariska barnen, som uppfostas med Der Stürmers pornografiska berättelser om judiska sedlighetsförbrytare och teckningar av judiska rituallmord. Och judebarnen, som lever sin barndom i ett inferno. Bakom de yttre övergreppen, som boken ger så många exempel på, anar man den psykiska påfrestning, dag efter dag, år efter år, som den allmänna oviljan, fruktan för kommande händelser, hopplösheten inför framtiden i denna hopsnördä tillvaro måste innebära för judiska barn och judisk ungdom.

Nog ger *Den gula fläcken* på nazismens vapensköld bränslor åt indignationen. Men vad förmår indignationen? Vår närmaste uppgift, att stå emot nazismen här hemma, är ganska liten, eftersom man nog bekvämast kommer till rätta med den quantité négligeable, våra hemmanazistiska organisationer utgör, genom att inte låtsas om dem. Farligare är då det nazistiska tänkesättet, i jedefrågan och mellanfolkliga problem över huvud, som funnit god jordmån långt utanför de till rörelsen anslutna. Internationella antinazistiska sammanslutningar har den avgörande bristen, att de inte kan bli stort mer än en samvetets deklARATION och en tilltalande vacker gest. Det är vår oöverkomliga och plågsamma begränsning att inte kunna bryta igenom den välorganiserade statspropagandan i själva diktaturlandet, att inte förmå bidra till att sprida upplysning i Tyskland om Tyskland.

Den gula fläcken. Axel Holmströms förlag. Pris häft. 4:50.

Som svar på den vädjan

om stöd åt Harandrörelsen, som publicerades i förra numret av *Tidevarvet*, har bidrag genast börjat strömma in. Vi erinra om att *Tidevarvet* gärna åtager sig förmedlingen av ekonomiska bidrag från Sverige, vilka kunna insättas på postgiro 1544.

Prenumeration på Harandrörelsens tidning *Gerechtigkeit* kan verkställas under adress Elisabethstrasse 20, Wien I, Österrike. Pris per kvartal 5:50 österrikiska Schilling.

Kom ihåg

Tidevarvets Reklamkonto

55160

IDUN passar Er bäst, ty IDUN ger både värde och trevnad

Den unga baronessan Ishimoto, en av Japans mest kända kvinnor inom aristokrati och i socialt arbete, skriver just nu en betagande artikelserie om den japanska kvinnan och japanskt hemliv. Ni får nöje av den och

IDUN

Prenumerera genom postgiro 1235 8 kr. för 1/2 år; 15 kr. för 1/1. Tel. 201602.

Semester i skärgården.

Härornatten väcktes jag plötsligt ur den egenartat goda sömn som man sover i tält — med en blandning av ljung och granit under sig — av ett tjut: det var en av Johnsons oljebåtar, som överljutt signalerade sin nattliga ankomst till oljeraffineriets brygga strax utanför Nynäshamn.

Tältet är uppsatt på den klippiga sluttningen mot havet av en härligt skogbevuxen granitö. Utsikten över havet med de yttersta åarna, några fyrar och opphörligen uppdykande fartyg av många slag, växlar färg och karaktär nästan med varje timme av dygnet. Men vare sig vattnet gnistrar i sol och blått eller försmälter i blekaste gråviolet, behåller det alltid sin skönhet.

Johnsonbåtens kraftiga väckning kunde därför tolereras. Den förskaffade oss i

På två timmar kommer man med motorbåt från holmen till Elfsnabben, den stolta ö, vid vilken Hanseskeppers fardom samlades och varifrån Gustaf Adolf en gång seglade ut för att fullfölja svenskarernas beslut att rädda de betryckta protestanterna i Europa. Där är en naturlig hamn med trånga inlopp på två sidor och klippväggar brant stupande i havet.

Säkert var det en utomordentlig tillgång för våra förfäder med sina segelflotter.

Elfsnabben är en högtidlig plats för de historiska minnenas och den stora naturskönhetens skull: den stilla klipphamnen, den doftande granskogen och klippuddens krön med sitt väldiga monument och den ändlösa utsikten över havet.

Från Stockholms skärgård.

tältet en extra upplevelse av den milda, nästan sammetsmjuka natten, när havet är lugnt och mäsarna håller sig tysta och lanternorna skimrar sagolikt i diset.

Föreningen mellan ett livligt pågående arbetsliv och den mest romantiska natur gör sig på detta ställe påmind även på annat sätt, än genom att fartygen natttid gå ut och i genom vårt drömmande sund. Nynäshamn med sina gröna trädgårdar och idylliska strandpartier är samtidigt en framstående industriort, där Telegrafverkets verkstäder, Oljebolaget och Stathmos vägfabrik sätter sin prägel på tillvaron. Gå upp till Konsum fram på kvällen en avlöningsdag! Hela det moderna, välbyggda affärshuset av kakel och glas är uppfyllt av en ungdomlig, sällsynt enhetlig och tilltalande publik, av män och kvinnor, vilka — av deras samtal om avlönningar och semesterar att döma — till största delen utgöras av de stora verkstädernas arbetare.

Trots sina behag är Nynäshamn emellertid endast språngbrådan, från vilken man kastar sig ut i större äventyr. Redan på Brunnsviksholme, tältöns femton minuters båt väg från Hamn, är man ute i en helt annan värld än den vanliga. Där finns bensinstation, men det är inga bilar, utan båtar som påkallar bensinpåfyllning. I stället för en cykel och en landsväg tillgripes roddbåt eller motorbåt och ett hav, när man vill förflytta sig till andra ställen.

De tre båtusen på västsidan, med alla sina underliga grejor och don, utövar också en obetydlig tjusning på den, som växt upp på en stabil gård på fastlandet. Doften av klöver, sötvatten och ladugård är här utbyt mot en lika god, men mera främmande blandning av tjära, fisk och saltvatten. Skuggor och ljus spelar sitt oavtåliga spel på vattnet mellan pålar och bryggor.

På två timmar kan man också komma till Landsorts fyr i söder. Den ligger på en ö, som är en halv mil lång, flat, med blankslipade strandklippor och lågvuxna tallar. En och annan liten trädgård blomstrar mellan de sammangyttrade, gammaldags och vackra stugorna. Femtio personer bor vid Landsort. Det är alltså en livlig och befolkad ort för lotsar och fyrrpersonal. Stor skillnad mot sådana små gudsförgäta platser som Måsknuvs fyr vid Mellsten och andra kulturrens utposter, där det kanske finns ett hus och bor en familj!

På Landsort finner man teknikens alla underverk, från den imponerande fyren — Sveriges äldsta, byggd 1669 men ombyggt flera gånger, med ett 27 meter högt torn och en lysvidd av 18 minuter — till Meteorologiska anstaltens utgrundiga apparater, böcklingsroketier i miniatyr och — de tre röda 15-millimeterskanonerna, åt vilka det anförtrots att skydda oss mot fienden! Vem det nu är.

Eller låt oss fara till Mellsten. Det är en annan av våra yttersta utposter mot havet, även den någon timmes väg från fastlandet. En stormomsugd ö, nu delvis söndersprängd och befolkad av tillfälliga bebyggare. Trettio man är nämligen här sysselsatta med ett skydds- hamnsbygge för fiskarna. De har djärt vägat sig rakt in i klipporna med sina maskiner och man skyntar redan konturerna av ett planerat fäit — kanske en flygbas?

Färden till Mellsten går förbi en rad väldiga, runda skär, utslängda i havet av en mäktig kraft, orubbliga i stormen.

Vem kan motstå skönheten i detta levande spel mellan hav och land, mellan klippor och vatten, moln och sol!

Casan.

Valbarometer.

Rapporterna från valkretsarna ha börjat strömma in.

Borgerlig samling är beslutad av Högern, Bondeförbundet och Folkpartiet i Östergötlands län, Jönköpings län och Älvsborgs läns norra valkrets. Nationella Förbundet och Nationella Ungdomsförbundet som gärna velat vara med fingo avslag i samtliga län, i Älvsborgs Norra på grund av Folkpartiets villkor för samverkan: de nationellas uteslutande.

Aven i *Norrbottnens län* gå Högern, Bondeförbundet och Folkpartiet samman med uteslutande av Nationella Ungdomsförbundet, som Högern hade velat ha med.

I *Boluslän* däremot är valsamverkan beslutad mellan Högern, Bondeförbundet och Nationella Förbundet. Folkpartiet har avböjt samverkan på sådana villkor och går för sig själv. Bondeförbundet tycks, regeringens uttalande till trots, inte dra sig för »svenska folkets uppdelning på tvenne nationer».

I *Kopparbergs län* har Bondeförbundet avböjt inbjudan till valsamverkan med Högern och Folkpartiet — och därmed brutit traditionerna från valen 1924, 1928 och 1932. Beklagande från högern, gillande från socialdemokratiskt håll.

Bondeförbundet har nominerat kandidater i *Älvsborgs läns norra*. Fyra olika listor. Ingen kvinna.

Socialdemokraterna ha i *Stockholm* satt upp fruarna *Agda Östlund* och *Ruth Gustafsson* på valbar plats — resp. fjärde och åttonde, medan samtliga nya kvinnonamn komma under valbarhetsstrecket.

Folkpartiet i *Stockholms län*, som har tre listor, har på en av dessa satt upp fru *Vira Eklund* på första plats.

Folkpartiet i *Blekinge*: en lista. Ingen kvinna.

Folkpartiet i *Kopparberg* har satt upp *Rektor Wendela Wester Wählström* på tredje plats, och fröken *Hanna Forsell* på femte samt tillsatt en kvinnlig ombudsman, fru *Bertha Westling* för att agnera bland kvinnorna för valet.

Folkpartiet i *Uppsala län* går fram med tre listor, varav en kvinnolista, som partiets kvinnogrupp fört fram i fullt samförstånd med ortens partiledning och press. Dess första namn är professorkan *Gertrud Wiklund*, känt namn inom Husmodersrörelsen, andra namn inspektör för lantushållsskolorna *Ingrid Osvald*, övriga namn: fruarna *Elsa Nordlander*, Viks folkhögskola, *Karin Bjelfvenstam*, föreståndarinnan för Etisk-Pedagogiska Institutet, Uppsala, *Greta Fägersten*, lärarinna och journalist, Uppsala, *Olga Norén*, Ramsta, och tandläkaren fru *Lisabet Sundgren*, Uppsala.

Premiärminister Amor i Mongoliska republiken.

REPUBLIKEN MONGOLIET har firat sin femtonåriga tillvaro med ett jubileum, till vilket Sovjet-Unionens högsta myndigheter sändt lyckönskningstelegram med tack för det samförstånd som rått de båda staterna emellan sedan republikens tillkomst 1921.

TIDEVARVET

Triewaldsgård 2, 3 tr., Stockholm.
 REDAKTION:
 Telefon 20 48 42. Mottagningstid 10—12.
 EXPEDITION:
 Telefon 20 48 42.
 Kontorskl. kl. 10—12 f. m., 1—4 e. m. Postgiro 1544.
 PRENUMERATIONSPRIS:
 För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:25, kvartal kr. 1:75. Lösnummer 15 öre.
 ANNONSPRIS:
 1 text 25 öre per millimeter.

MELLANFOLKLIGT SAMARBETE

NORDISK TIDSKRIFT I INTERNATIONELLA PROBLEM

Redaktör: PAUL MOHN.

Objektivitet — Aktualitet — Kontinuitet
 Ombärlig för bibliotek och studiecirklar.

Utkommer fr. o. m. 1936 med 10 st. 32 sid. nummer.

Pris 5:— pr helår. — Obs! Bibliotek och studiecirklar 20 %.

Expedition: Lilla Nygatan 4, Stockholm. Telefon: 11 38 09.

PRENUMERERA! Använd vid rekvisition postgiro nr. 50990.

Minister Kollontay om den nya lagen.

(Forts. fr. sid. 1.)

Vad betyder det första kapitlet i den nya lagen, som upphäver den hittills rådande lagstiftningen om tillåtna aborter och istället stadgar förbud mot abort?

Lagen om tillåtna abort antogs i Sovjet år 1920 under trycket av vissa ogynnsamma förhållanden i landet. Det ekonomiska läget var på den tiden mycket svårt, och det för sin frihet kämpande landet såg sin huvuduppgift i att sätta in alla krafter för uppbyggnaden av den nya samhällsordningen. Kvinnan måste delta i återuppbyggnadsarbetet som aktiv medborgare, även om hennes uppgifter som moder därvid kommo i andra hand.

Fastän staten genom sina lagar erkände moderskapet som en kvinnans likvärdiga funktion för staten, förmådde staten ännu icke i tillräcklig utsträckning säkerställa kvinnan som moder. Det var under dessa betingelser som lagstiftningen om den fria aborten kom till.

Nu mera lever befolkningen i Sovjet under helt andra, gynnsammare och lyckligare omständigheter. Vålståndet både i städerna och — framförallt — på landsbygden har under de sista åren höjts kolossalt. Kvinnornas ställning som arbetare är erkänd och säker. Stunden är alltså kommen, när stat och samhälle måste — och kan — göra allt för att ge kvinnan möjlighet att icke endast vara yrkesarbetska utan även moder.

Den gamla lagen, som medgav fri abort, hindrade i alla fall icke kvinnan att uppfylla moderskapets plikter? Det fanns ju aldrig något tvång till abort?

— Nej, naturligtvis var aborten frivillig. Men här tillkommer ett psykologiskt moment, som den nya lagen tagit starkt sikte på. Det är *mannens psykologi*. Som jag redan sagt, finns i den sovjetiska familjelagstiftningen en bestämmelse om underhållsskyldighet gentemot barnen från mannens sida. Man måste tyvärr säga, att männen alltför ofta försökt att komma ifrån sina förpliktelser härvidlag. I många fall var det just mannen som nödvändigt ville, att kvinnan skulle företaga abort, så att han skulle befrias från underhållsskyldigheten. Jag vill göra er uppmärksam på, att den nya lagens första kapitel innehåller en mycket sträng bestämmelse gentemot dem, som vill förmå en kvinna att företaga abort. En sådan handling betecknas som brottslig.

Kampen mot aborterna genom lagen av den 27 juni har ett bestämt syfte: *att uppföra mannen till större ansvar gentemot sin kamrat, kvinnan*. I åttonde kapitlet i den nya lagen är frågan om underhållet utförligt behandlad. *Också underhållet utbetalat uppfostringsbidraget betecknas som brott*. Medan lagen å ena sidan förutsätter en rad av åtgärder för att befria kvinnan från moder-

skapets ekonomiska bördor, ålägger den å andra sidan mannen mycket större förpliktelser än hittills gentemot hans barn.

Vad består lättnaderna för kvinnan?

— För det första höjt statligt moderskapsunderstöd. För det andra straffbestämmelser gentemot den, som vägrar kvinnan arbetsställning på grund av hennes havandeskap. Vidare är den lagstadgade ledigheten för havandeskapet förlängd till 56 dagar, även för kontorsarbetande kvinnor. Varje familj som har mer än sex barn får ett årligt statsbidrag. Antalet barnkrubbor utökas väsentligt, likaså barnträdgårdar och liknande institutioner. Och slutligen kommer statens finansiella bidrag till alla dessa inrättningar att ökas, nästan till det dubbla beloppet.

Jag vill särskilt påpeka, att lagen innebär ett logiskt genomförande av Sovjet-Unionens sociala politik gentemot familjen och äktenskapet. Den överlämnar endast en del av de ekonomiska förpliktelserna åt föräldrarna. Staten övertager mer och mer det moraliska och ekonomiska ansvaret gentemot barnen. Lagen av den 27 juni är ett led i utvecklingen mot en mera omfattande allmän spädbarnsvård.

Kvinnan i Sovjet-Unionen är i första hand en självständig och likaberättigad medborgare, som tar aktiv del i uppbyggnaden av det nya samhället. Och när hon samtidigt uppfyller moderskapets plikter står staten hjälpsamt och stödjande vid hennes sida.

Kommer inte avskaffandet i Sovjet av den gamla lagen, som tillät abort att ha en ogynnsam inverkan på utvecklingen i andra länder, där de radikala kvinnorna modigt kämpa för den straffria aborten?

— Jag tror, att om man ser lagen i sin rätta belysning, den inte kan verka hindrande och inte ge motståndarna till den fria aborten något vapen i händerna. Man kan inte jämföra de förhållanden, under vilka den ryska kvinnan lever och arbetar, med förhållandena i andra länder. Så länge staten inte var i stånd att genomföra en utvidgad, fullständig och effektiv hjälp för mödrarna och så länge det ekonomiska vålståndet för de breda lagren i Sovjet icke var tryggt, så länge var aborten lagligen tillåten i Sovjet-Unionen.

Intet annat land har genomfört sådana åtgärder till moderskapets underlättande som Sovjet-Unionen. Så länge kvinnan eller mannen lever under trycket av arbetslöshet, så länge de måste arbeta för otillräckliga löner, så länge bostadsförhållandena är otillfredsställande och så länge staten underläter att på olika sätt underlättat moderskapet och dra försorg om modern och barnet, är det förklarligt att kvinnorna där kräva fri abort.

Från Fredsfronten.

(Forts. fr. sid. 1.)

rapport, första gången amerikanska samlingsutövningar av sådan betydelse och i sådan mängd ansluta sig till en internationell fredskongress.

Representanter för de stora internationella kvinnooorganisationerna ha samtidigt utfärdat fredsupprop till världens kvinnor.

Maningen till världssamling för freden har väckt genklang i oräkneliga kvinnohjärtan, heter det bl. a. i uppropet.

Vi vela mycket väl att det inte räcker att hylla freden bara med ord, utan att vi måste vara på vår vakt och föra striden på alla punkter. Vi väja till kvinnor i alla yrken och samhällslager över hela världen att medverka till en stor framgång för fredskongressen i Genève i början av september, där mål och medel för arbetet skola närmare dryftas.

Ett märkligt uttalande för freden gjordes helt nyligen av konung Edward VIII av England, då han talade vid en trupperövning i London.

»Världen ropar högljutt efter fred och tryggande av freden. Ni ha under fredstid tillfällen till samma ädla pliktuppfyltelse och ni kunna då på samma upphöjda sätt tjäna edert land, som i krigstid på slagfältet, sade konungen till trupperna. »Endast några av dem, som i dag äro församlade här, ha under världskampen för tjuga år sedan känt den fruktansvärda bördan av kriget, med alla dess fasor och samtidigt dess goda kamratskap. Av hela mitt hjärta hoppas jag, ja, jag ber om, att vår tid och vår generation måtte försönas från att ännu en gång uppleva så bittra och fruktansvärda dagar.»

Även de gamla frontkämparna uttalade sig vid sin högtidliga samling förra söndagen på slagfältet vid Verdun för fred och försönning. Eden som där svors av frontkämpar från sju ton nationer hede följande lydelse:

»Eftersom de, som vilja här och annorstädes, ingång i de dödas fred endast och allenast för att grunda de levandes fred, eftersom det skulle vara ett helgerån om vi hädanafter tillåte vad de döda avskydde, svära vi att bevara och vilja den fred som vi ha deras offer att tacka för.»

I vilka fall och under vilken motivering är aborten fortfarande tillåten i Sovjetunionen?

— Enligt första punkten av den nya lagens första kapitel är företagande av abort tillåten, när havandeskapet innebär livsfara för kvinnan eller anses komma att medföra svåra risker för hennes hälsa. Abort är vidare tillåten i fall av svåra årtliga sjukdomar, som kunna överföras på barnen. Alltså är ärlighets-synpunkterna tillgodosedda.

Ministern har ännu inte givit något direkt svar på vår första fråga, hur kvinnorna i Sovjetunionen ställer sig till den nya lagen?

— Lagen av den 27 juni antogs av Sovjet-Unionen efter en mycket demokratisk aktion från regeringens sida. Under en hel månads tid diskuterades lagförslaget fritt överallt på arbetsplatserna, i städerna och på landet. Tusentals brev från både kvinnor och män strömmade in. Pressen diskuterade för och emot och flera av de under diskussionens gång framkomna förslagen blev tillgodosedda vid antagandet av lagen.

Flerparten kvinnor uttalade sig för den nya lagen, huvudsakligen med den motiveringen att den skulle ha en viss psykologisk inverkan på männen: *genom att stärka mannens ansvarskänsla gentemot kvinnan och barnet*. Männen däremot ha, efter vad det förefaller mig, ställt sig något mera reserverade till förslaget. *Det visar just nyttan av en lagstiftning, som syftar att fostra männen till större kamratlighet i sin inställning till kvinnorna.*

Nödd och tvungen.

(Forts. fr. sid. 1.)

Vad Lilla Ententen angår räknar man i Rom med att Tjeckoslovakiet numera skall känna sig så pass »inckirklade» att det skall känna sig föranlåtet göra närmande till Tyskland—Österrike—Ungern—Italien, d. v. s. till det »vertikalblock» som skönjes vid horisonten. Och att Italiens ökade diplomatiska energi (bevisad medelst överenskommelsen av den elvte juli) skall i Jugoslavien kompensera de vinster Tyskland därifrån erövrat på ekonomins område. Som bekant har nyligen Schacht lyckats förskaffa tysk industri erövringar av jugoslavisk marknad, som göra Italien oroligt och missnöjt. Italien har därför nu varit ivrigt att slå två flugor i en smäll: genom att manifiestera att Italien utom militära vinster även stora diplomatiska segrar å ena sidan underminera Frankrikes under sista året alltmot vacklande inflytande, å den andra, som sagt, medelst politiskt närmande uppväga I.-G. Farbens och Krupps och andra stora tyska fabrikers förtjänstbringande transaktioner.

Rumänien förblir den mest hårdfjällade. Atminstone så länge Titulescu håller tyglarna i sina kloka händer. Men även där kappas numera Italien med Tyskland om undergrävandet av såväl ekonomisk som politisk och kulturell vänskap med Frankrike.

Man skall nämligen icke av den elvte julis överraskning draga den slutsatsen att numera alliansen Tyskland, Italien utan vidare slutits, att vänskapen som började och brast under Hitler—Mussolinis venetianska möte i juli 1934 numera förnyats med helt annan livskraft. *Här till är jag tvungen* — det är fortfarande den tanke som driver fram såväl Rom som Berlin. Blir det något mer eller — ingenting alls, beror detta alltjämt först och främst på Englands hållning.

England är ju den makt Hitler i *Mein Kampf* utpekar som den, hos vilken Tysk-

land först och sist skall söka samförstånd och samarbete. Med England är det som Italien i detta nu helst av alla vill återknyta.

Italiens känslor för England har under ett år passerat stadierna: förväning, besvikelse, förgäelse, misstro, vrede, bitarhet. För ögonblicket härskar oro. Tallet om Englands ålderdomsvaghet har tytnat. Ingen i Italien har heller visat tålutt inför Home Fleets hemfärd. Även italienska barn veta ju numera att det mångförbannade brittiska amiralitetet inte fördrivit de tio Medelhavsmånaderna i sysslolöshet och att följaktligen Englands försvarsmöjligheter i »Mare nostrum» juli 1936 är något ganska annorlunda än de voro september 1935.

Och Medelhavet — det är efter det etiopiska kriget något för Italien ofantligt mycket mer viktigt än någonsin förr. För att i den utsträckning som det numera anser ofrånkomligt nödvändigt ägna sig åt sina Medelhavsproblem har Italien genom Österrike—Tysklands överenskommelse tillsviade friat sig från sin »vakt vid Brenner». Liksom Italien inför krigsplanerna i Etiopien skyndade skaffa sig sin »franska ryg» fri, så har Italien nu på grund av sin oro för Medelhavsspörsmålets utveckling hastat att tillsvidare säkra lugn vid gränsen mot Österrike. Det har varit mycket tröttsamt och mycket dyrbart att hålla två extra divisioner vid Brenner. Och om Italien också utan minsta tvivel håller sig berett att när som helst kunna skicka dem dit igen, så anser det sig dock ha vunnit högst betydligt på att tillsvidare låta dem vila.

Medan Italien väntar på Englands ord och handling! England är i skrivande stund i Italien, vad Gustav Vasa är under första akten av Strindbergs drama. Den väldige osynlige, varom allt rör sig och varav alla behärskas.

Ett märkligt »vertikalblock» skönjes, som sagt, vid horisonten. Men färdigbyggd är det ej ännu. Och blir det det, sker det för Italiens vidkommande först och främst på grund av Englands hållning.

Pier Gudro.

LÄR KÄNNA

SOVJET UNIONEN

Deltag i de populära ELVA DAGARS TURERNA
Stockholm — LENINGRAD — MOSKVA — STHLM
pris från kronor 243:—

individuella turer till KRIM, KAUKASIEN, UKRAINA, VOLGAOMRÅDET m. m.

Prospekt och upplysningar genom

ALLA STÖRRE RESEBYRÅER
och INTOURIST, Vasagatan 8, Stockholm.

Bland

tidevarvets
mest anlitade
boktryckerier står

Zetterlund & Thelanders

fortfarande bland
de främsta

RADIKAL prispolitik,
kort leveranstid och gediget
utförande garanterar våra kunder.

SKEPPSBRON 40 • STOCKHOLM
TELEFON: 23 11 80 (VÄXEL)

Gå med Kifa-skor...

specialtillverkade,
ortopediskt riktiga.

Ni kan själv övertyga Er om, att
skons passform är perfekt genom
en titt i vår genomlysningssapparat.

KIFA

Regeringsgatan 31.

Namnansp: "Instrument-Kifa"